

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ

Η συνέχεια και το τέλος της ιστορίας του ιπποτού Δεγοζών, που έσκέτασε το μεσαιωνικό μεγαθήριο στη Ρόδο. Τι συνέβησαν οι Τούρκοι του νησιού. Τι άπείνε το κεφάλι του τέρατος. Ο Ιππότης γίνεται Μέγας Μάγιστρος. Νέα περίοδος για τη Ρέδο. Η καταστροφή του τουρκικού στρατού. Άλλα πελερικά κατορθώματα του Δεγοζών. Ημέρες άπογουτεσώσας. Ο θάνατός του και ο ταφος του.

ΕΛΕΙΘΝΟΥΜΕ σήμερα την ιστορία του ηρωικού κατορθώματος του 'Ιπποτού Δεγοζών, ο οποίος, στα 1342, έσκέτασε το περίφημο θείο της Ρόδου και δνομήστηκε γι' αυτό από τους συντρόφους του 'Α λ λ ο τ η ς τ ο υ Δ ρ ά κ ο ν τ ο ς. Θά εξιστορήσουμε ήδη τα πολεμικά κατορθώματα του 'Ιπποτού αυτού και το θάνατό του, αφού συμπληρώσουμε πρώτα το περί το θείο κρημνίσματα στο νησί.

Πρώτου κατακτήσαν τη Ρόδο οι 'Ιταλοί, κατοικούσαν σ' αυτή και πολλοί Τούρκοι. Οι Τούρκοι λοιπόν που ζούσαν στον μικρό κάμπο του Σαντρούλλι δηρούτο ότι εκεί γίνιρκε η σπηνή του θείου του δράκοντος. Έδειξαν μάλιστα και το σπήλαιο, που είχε το τέρας τη φωλιά του, το ποτιμάζα που έβγαζε από το βάθος της, και το εκκλησάκι που έχτισαν οι ευσεβείς 'Ιππότες για ή ανάμνηση του ιστορικού γεγονότος. Κατά τους 'Οθωμανούς όμως, άλλος ήταν ο έξολοθηρέτης του τέρατος. Η σχετική δήλησις εινε πολύ περίεργη.

Ένας Λερβίσιος «άγιος άνθρωπος» —είπε άκούσει να λένε για το θείο της Ρόδου και πήγε στο νησί, άποκαταμένος να το σκοτώσει και ν' απαλλάξει τους κατοίκους άπ' αυτό. Τράβηξε λοιπόν για το σπήλαιο του, και για πολλές μέρες έβρινε εκεί κοντά παρακολουθώντας τις συνήθειες του θείου. Παρατήρησε τότε ότι το τέρας έβρινε πολύ μέσα στα νερά, κολυμπώντας και ανέλαβε το σχέδιό του, ανάλογο προς της 'Οθωμανική... ηγολογία. Έξήγησε δηλαδή από τους κατοίκους να του δώσουν σιφόνια ντόπιους γαϊδάρους, τους οποίους έφωρεσε με σακκιά άσβεστη. Έπειτα έφυγαν, προσεγγίζοντας στον Άλλάζ, και ύστερα έδωσαν τους γαϊδάρους να φέρουν κατά το σπήλαιο... 'Ο Λορβίσιος, μόλις είδε το ζώο από φαγή, βγήκε από τη φωλιά του κ' έγραψε έννο-έναν τους σιφόνια γαϊδάρους, αλλά με το άσβεστοοργίο του. Μιά μπουκιά τον καθένα! Θα έχριτε μάλιστα και το Λερβίσιον, αν δεν ήταν άγιος άνθρωπος, προστατευόμενος από τον Άλλάζ και τον Προφήτη.

Έπειτα από το πλύσιμο από νερού, το θείο έννοιωσε την ανάγκη να πιη. Χώθηκε λοιπόν μέσα στο νερό κ' έπιε άσφάταγα. Εινε όμως γινωστό τι γίνεται όταν βραχή το άσβεστό. Τά ένδοθια του τέρατος ξανάβη, και άρχισε να ουρρηγίη τόσο δυνατά, που τριπάρχη βίη ή πόλις της Ρόδου... 'Ο Λοικητής διατάζει να κλείσουν άιμάσις τις πόρτες του φρονιού, έδπλασίωσε τους φρονούς, και κλεινεις δεν τολμούσε να βγή έξω, να ίδη τι συμβαίνει. Ήσαν βίαι τρομοκρατημένο.

Σε κάμποση ώρα, φάνηκε μπροστά στην κεντρική πύλη το Λερβίσιος κρατώντας το κεφάλι του θείου. 'Ο λαός τον έδεχτηκε με άλλαχμοίς χαράς. Ο Λοικητής τον άντιμετωπε πλουσιότατος, και ο Λερβίσιος έβρινε από τη Ρόδο πλούσιος και ένδοξος.

Ο άββάς Κορβέ, συγγραφέης της 'Α λ λ ο τ η ς τ ο υ Ρ ο δ ο υ, γράμει τ' άκόλουθα σχετικώς: «...Πώς να εξηγήσουμε την παρουσία του θείου τουτού εις μία νήσο που άπχει δώδεκα μίλια από την Άσία, εις μία νήσο όπου ούτε κροκιδίλιος, ούτε όρις τερατώδης βρισκείται! Αν ή παθίσιμος διε ήταν όρις, δεν όρκει να λησινώσουμε διε στην άρχαία εποχή ή Ρόδος ήταν γεμάτη φειδια, και γι' αυτό οι Έλληνες την άνωμάσαν 'Οριούσα. Ένας άρχαιος συγγραφέης, ο 'Υγιος, αναφέρει το καθόμιον του ήρωος Φόρβα, ο οποίος έσκότωσε ένα φοβερό Δράκοντα που κατέγραφε τους ανθρώπους και τά ζώα.

Οι κάτοικοι του χωριού Μαριτζά δηρογνται έξ άλλου, ότι από 160 έτών οι πρόγονοι τους, στο βουνό της Ρόδου Λευκοποδι έσκότωσαν ένα τεραστίο φειδι, που έβριανε από την κρύπη του και τότε έτρωγε τις γίδες. Έπαρσφίλαξαν λοιπόν τη στιγμή που το τέρας, χορτασμένο, κοιμότανε βαθεία, τυλιγμένο τρεις φορές γύρω από ένα βράχο, και το κάρφωσαν με μακροιά σιδερένια καμάκια, πυρωμένα στη φωτιά. 'Οπόσο, ένας άπ' αυτούς χτυπήθηκε από την ούρα του φειδιού και πέθανε... 'Ο βράχος σόζεται άκομη, έχει σχήμα πυραμίδας και ύψος δύο μέτρων. 'Η βρασις του εινε 25 μέτρων. Επομένως, άρου το φειδι τυλιχθηκε τρεις γύρους σ' αυτό, θα είχε μήκος 75 μέτρων!... Άντα λέει ο Άββάς Κορβέ.

Ο περιηγητής Μισσάρ βεδαιώνει διε οι Φοινίκες το φειδι το έδειξαν Ρ ο δ ο. Εινε λοιπόν πιθανόν διε οι Έλληνες, άνοιάζοντας τη

νήσο 'Ο φ ι ο ο υ (δηλ. κνήσον των θειων), μετέφρασαν τη Φοινική λέξι. Και σήμερα όμως σ' άκατοίχητα μέρη της Ρόδου έπαρουν πολλά και μεγάλα φειδια.

Και τώρα άς μιλήσουμε για τον 'Ιππότη Δεγοζών. Ο Δεγοζών είχε γεννηθεί στη Λαγκεντόν της Προβηγγίας, όπου σόζεται άκομη ο οικογενειακός πύργος του. Το πάλαμι του με το Λορβίσιος της Ρόδου τον είχε τόσο δοξάσει, ώστε βάρδι και τροβαδούφι τον έξαινούσαν, οι συνάδελφοι του 'Ιππότες της Ρόδου έκινάφωσαν γι' αυτόν, και ο λαός τον έλάτρεινε.

Όταν λοιπόν ο Μέγας Μάγιστρος της Ρόδου εκατάλαβε διε δεν είχε πια τις δυνάμεις να διοικήη, δεν έδίστασε να παρουσιασθι στο Συμβούλιο του Τάγματος και να δηλώσθι διε δεν ήθελε κανέναν πιά άξιο από τον 'Ιππότη Δεγοζών γιά διάδοχό του. Οι 'Ιππότες σιφώθησαν άρθρη, έβγαλαν τά σπαθιά και έξιστοράφωσαν τρεις φορές άπυ το νέο άρχηγο τους Μεγάλο Μάγιστρο Ντιεντινο Δεγοζών. Έκαταλάβησαν ότι νέα περίοδος άρχιζε για το Τάγμα του και τη Ρόδο.

Και πράγματι, μόλις ο Δεγοζών άνέλαβε την έξουσία, διοίρισε ναπαρχο του Ροδιικού στόλου τον 'Ιωάννη Λεβιάντα, ο οποίος έλαβε διαταγή να πιά και καταλάβη την 'Υβριο, που την είχαν άσράξει οι Τούρκοι.

Ο στόλος των 'Ιπποτών παρουσιάζιτο μπροστά στον Έλλησποντο, σε ώρα που οι Τούρκοι δεν τον προέβαιναν καθόλου. 'Η ναυμαχία άπάρξε καταστροφική για τους Τούρκους. 'Ο Λεβιάντα ηβόλαξε 118 πλοία τους, έκανε άπίσιος την 'Υβριο, κατέφωρε πολλές Τούρκοις και αιχμαλώτισε 5000, τους οποίους έφωρε στη Ρόδο.

Άργο άργητα, στα 1347, έβησαν στη Ρόδο πρέσβεις του Βασιλείου της Άρμενίας για να ζητήσουν τη βοήθεια των 'Ιπποτών εναντιον των Σαρμαζών της Άγγλιος, οι οποίοι λεηλατούσαν τη χώρα του. 'Ο Μέγας Μάγιστρος Δεγοζών δέχτηκε με το πρόθυμα να τον βοηθήσθι. Έξιστοράφωσε επί κεφαλής του 'Ιπποτικού Τάγματος, ένοήθηκε με το στρατό των Άρμενίων, έπετέθη εναντιον των Σαρμαζών και τους άνάγκασε να μινον στις γαλιέρες του και να φέρουν γρήγορα για την Άγγλιος.

Στον άγώνα αυτόν το Τάγμα έδοξάστηκε πολύ, έπαβε όμως και μεγάλη οικονομική έξάντλησι. Συγκρούση συνέβαινε όμως και κάτι άλλο: Τα άμεινεντα στο έξωτοκεκό μέλη του Τάγματος, δηλ. οι Σομφιοι, Νορθηριοι, Λαυμαζόξιοι άριστοχρηάτες δεν έστελιναν ταχτικά, όπως πρώτα, τις χρηματικές τους συνδρομές. 'Ο Δεγοζών εξήγησε τότε τη βοήθεια του Πάπα, άλλ' ο Κλήριος ΣΤ', απαντώντας στην παράκλησι του Μεγάλου Μάγιστρον περιωρίστηκε να στείλη μόνο... τις ειλολογιές του! Εντομιστάξ, ο ναύαρχος του Ροδιικού στόλου Βιάντρα είχε καταλάβη τη Σαβόνη και ζήτησε από τη Ρόδο στρατό για να την κρατήη, γιατί ο Άμιο, σωρατής της Άνδριος, κατέβαινε άπειληκτικό, φοβερίζοντας να μινι στη Σαβόνη.

Δεύτερο γράμμα του Δεγοζών στον Πάπα δεν έφερε κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. 'Ο Κλήριος έσυμβόλευε το Μεγάλο Μάγιστρο να συνθηκολογήσει με τους Τούρκοις. Στο μεταξέ το Τάγμα εμάρφωσεν, έβρινε την πρώτη του δύναμη και λάμψη. Οι 'Ιππότες είχαν πείσι στη διαφθορά και την άπιστία. 'Ο Δεγοζών βασανίζόταν από τις άρρωστιες, ήταν μελαγχολικός και άπογουτεμένος. 'Οχρώσεν όμως, όσο καλύτερα μπορούσε τη Ρόδο, γιατί πρόβιταν έσφιχτά επίθετο των Τούρκων.

Σαφνικά, στις 15 Δεκεμβρίου 1353 ο Ντιεντινο Δεγοζών, ο περίφημος 'Ιππότης του Λορβίσιος πέθανε. Οι 'Ιππότες τον έθαψαν με μεγάλες τιμές και στην τάφο του έγράφεσαν την άκόλουθη επιγραφή:

Η εφνία νική την ρωμην.
Ο Θεόδοτος Δεγοζών, αν και άρχός 'Ιπποτής, έφρόνεσε τερατώδη όριον. Διοιρθείς ισόβιος άρχηγός του Στρατού και έκτακτος του Μεγάλου Μάγιστρον 'Υπαρχος, πρώτος Άρχων του Έλληνικού Συμβουλίου, έξελέγη διά παραδείγματος έβουου. Μέγας Μάγιστρος όπό τον έκλογέον. Το μνημείον τουτο άνηγέθη όπό των Γάλλων Προβηγγιανών 'Ιπποτών κατά το έτος 1366.

Ο ΑΠΕΛΛΗΣ ΚΑΙ Η ΖΟΓΡΑΦΙΚΗ

Όταν ερώτησαν τον Άπελλη πώς είχε κατορθώσει να γινή τόσο μεγάλος ζωγράφος, ο άββάντος καλλιτέχνης άπάντησε: — Δέν άφρησα να περσίω όποτε μία μέρα, χωρίς να χαράξω μία γραμμή!

